



ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου διακρίνεται σε δύο Μέρη.

Στο Πρώτο Μέρος καταστρώνονται οι βασικές ρυθμίσεις για την χορήγηση του εξαγγελθέντος επιδόματος γέννησης. Η από δεκαετίες διαπιστωθείσα υπογεννητικότητα εντάθηκε έτι περαιτέρω την τελευταία δεκαετία, λόγω της σοβιούσας οικονομικής κρίσης, υποσκελίζοντας σημαντικά την προοπτική υγιούς δημογραφικής εξέλιξης και καθιστώντας τις σχετικές προβλέψεις εξόχως δυσοίωνες. Η προτεινόμενη ρύθμιση φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα από τα νέα θεμέλια της σύγχρονης δημογραφικής πολιτικής της χώρας, η συγκροτημένη χάραξη της οποίας οφείλει να αποτελεί σταθερή προτεραιότητα της Πολιτείας. Το εν λόγω επίδομα, ανερχόμενο σε ποσό ύψους δύο χιλιάδων (2.000,00) ευρώ, αναμένεται να αποτελέσει κίνητρο για τους μέλλοντες γονείς και ταυτοχρόνως σημαντικό βοήθημα κατά την πρώτη περίοδο ανατροφής του παιδιού τους.

Στο Δεύτερο Μέρος εισάγονται τροποποιητικές ρυθμίσεις του επιδόματος στέγασης και του επιδόματος παιδιού, ρυθμίσεις των υπηρεσιών Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και άλλες ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ
(Άρθρα 1-14)

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Α. Με την προτεινόμενη ρύθμιση του Πρώτου Μέρους του σχεδίου νόμου θεσπίζεται επίδομα γέννησης για τα παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα. Το εν λόγω επίδομα συνιστά εκδήλωση της μέριμνας της Πολιτείας για την ελληνική οικογένεια, σύμφωνα και με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Συντάγματος. Η μέριμνα αυτή παρέχεται στο πλαίσιο της παράλληλης συνταγματικής πρόβλεψης της παραγράφου 5 του ανωτέρω άρθρου του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία ο σχεδιασμός και η εφαρμογή δημογραφικής πολιτικής, καθώς και η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων αποτελεί υποχρέωση του Κράτους.

Το ζήτημα της υπογεννητικότητας εντάθηκε κατά την τελευταία δεκαετία λόγω της οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζει η χώρα. Συνεπεία τούτου, καθίστανται δυσοίωνες οι προβλέψεις για τις επόμενες δεκαετίες και συνακόλουθα επιβεβλημένη η λήψη πρωτοβουλιών εκ μέρους της Πολιτείας για τη χάραξη και την υλοποίηση μέτρων δημογραφικής πολιτικής στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας.

Πράγματι, πρόσφατες έρευνες συγκλίνουν στη διαπίστωση της συνεχούς πτώσης του δείκτη γονιμότητας, σε επίπεδα κάτω του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με την αύξηση της μέσης ηλικίας τεκνογονίας, καθιστά ολοένα και δυσχερέστερη την απόκτηση άνω των δύο παιδιών και, επομένως, την αναπλήρωση του πληθυσμού. Πρόκειται για τάσεις οι οποίες, αν και έχουν καταγραφεί στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών και υφίστανται από δεκαετίες, έχουν ενισχυθεί στη χώρα μας λόγω των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που καθιστούν δυσχερή την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για την απόκτηση και την ανατροφή των παιδιών. Η διαφαινόμενη προοπτική της σταθερής πληθυσμιακής συρρίκνωσης υπό την αντίληψη αυτή ανάγεται σε μείζον εθνικό ζήτημα.

Εξ άλλου, η αδράνεια ως προς τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας έχει επιπτώσεις και στη βιωσιμότητα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, η μέριμνα για το οποίο συνιστά ομοίως συνταγματική επιταγή, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 22 του Συντάγματος.

Η θέσπιση του επιδόματος γέννησης, συνεπώς, συνιστά, προεχόντως, μέτρο ενίσχυσης της σύγχρονης δημογραφικής πολιτικής της χώρας, η οποία προωθείται στο πλαίσιο των ανωτέρω συνταγματικών επιταγών, επιτυγχάνοντας, παράλληλα, την προώθηση της γονεϊκότητας και ενισχύοντας την οικογενειακή και κοινωνική συνοχή, η οποία έχει δεχθεί ισχυρό πλήγμα κατά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης, προσδίδοντας, κατά τούτο, στο εν λόγω επίδομα και προνοιακό χαρακτήρα.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Επί του άρθρου 1

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου θεσπίζει επίδομα γέννησης ύψους δύο χιλιάδων (2.000,00) ευρώ για κάθε παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα από 1.1.2020.

Με την ίδια διάταξη καθορίζεται κατ' αρχάς ως δικαιούχος του επιδόματος η μητέρα του παιδιού, εφόσον η ίδια ή ο πατέρας του παιδιού εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες της παραγράφου 1 του άρθρου 7.

Σε ειδικές περιπτώσεις, το επίδομα καταβάλλεται στον διαμένοντα νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα πατέρα του παιδιού, εφόσον αυτός ασκεί την επιμέλειά του, και σε κάθε περίπτωση στον διαμένοντα νόμιμα και μόνιμα στην Ελλάδα, ο οποίος ασκεί την επιμέλεια του παιδιού, κατόπιν έκδοσης της σχετικής δικαστικής απόφασης.

Επί του άρθρου 2

Με το άρθρο 2 προβλέπεται ότι το επίδομα γέννησης καταβάλλεται σε δύο ισόποσες δόσεις. Παράλληλα προβλέπεται η δυνατότητα υποβολής της σχετικής αίτησης είτε στο υποσύστημα του πληροφοριακού συστήματος του Μητρώου Πολιτών για τη δήλωση γέννησης, το οποίο, μέσω της λειτουργικής διασύνδεσής του με το σύστημα του ΟΠΕΚΑ για το επίδομα γέννησης, θα επιτυγχάνει τη χορήγηση του επιδόματος με τον πλέον αυτοματοποιημένο μέχρι σήμερα τρόπο είτε απευθείας στο σύστημα του ΟΠΕΚΑ για το επίδομα γέννησης, πάντα μέσω ηλεκτρονικής αίτησης.

Επί του άρθρου 3

Το άρθρο 3 καθορίζει την έννοια του «ισοδύναμου οικογενειακού επιδόματος».

Επί του άρθρου 4

Το άρθρο 4 περιγράφει την αναγκαία για τον υπολογισμό του επιδόματος κλίμακα ισοδυναμίας.

Επί του άρθρου 5

Το άρθρο 5 προβλέπει εισοδηματικό κριτήριο ως προϋπόθεση χορήγησης του εν λόγω επιδόματος και ειδικότερα ότι το επίδομα γέννησης χορηγείται στις περιπτώσεις όπου το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει ετησίως το ποσό των 40.000,00 ευρώ.

Επί του άρθρου 6

Το άρθρο 6 προβλέπει την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και της σχετικής πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος γέννησης. Περαιτέρω, εισάγονται ειδικές προβλέψεις για τις περιπτώσεις υποβολής ξεχωριστής δήλωσης φορολογίας, καθώς και της υποβολής αίτησης χορήγησης του επιδόματος σε ημερομηνία προγενέστερη της προθεσμίας για την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Επί του άρθρου 7

Το άρθρο 7 εισάγει κριτήριο νόμιμης και μόνιμης διαμονής στην ελληνική επικράτεια των δικαιούχων του επιδόματος γέννησης.

Για τους πολίτες τρίτων κρατών, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό καθεστώς των περιπτώσεων β' έως δ' της προτεινόμενης διάταξης, απαιτείται δωδεκαετής διαμονή στη χώρα πριν την υποβολή της αίτησης για τη χορήγηση του επιδόματος γέννησης. Η επιλογή αυτή συνιστά προϊόν συνεκτίμησης των οικονομικών συνεπειών της σκοπούμενης ρύθμισης σε ανελαστικές δημοσιονομικές συνθήκες. Παράλληλα, η δωδεκαετής διαμονή εκτιμάται ως ικανή να τεκμηριώσει πρόθεση μόνιμης διαμονής, ως απόρροια διαμόρφωσης ισχυρού δεσμού των εν λόγω δικαιούχων με το κράτος και την κοινωνία υποδοχής. Στην ανωτέρω περίπτωση, το νόμιμο και μόνιμο της διαμονής αποδεικνύεται από την υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για κάθε φορολογικό έτος.

Επί του άρθρου 8

Το άρθρο 8 εντάσσει στους δικαιούχους του επιδόματος και τη μητέρα, η οποία, παρόλο που δεν ανήκει σε καμία από τις κατηγορίες δικαιούχων του άρθρου 7, διαμένει νόμιμα και μόνιμα στη χώρα, λόγω της σχετικής ιδιότητας του πατέρα του παιδιού.

Επί του άρθρου 9

Το άρθρο 9 προβλέπει ότι, ως επίδομα κοινωνικής πρόνοιας, το επίδομα γέννησης χορηγείται από τον Οργανισμό Παροχών Επιδομάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ).

Επί του άρθρου 10

Για την εξασφάλιση του σκοπού της χορήγησης του εν λόγω επιδόματος, το άρθρο 10 προβλέπει ότι το επίδομα γέννησης δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος, απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου και δεν κατάσχεται ούτε συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα των τελευταίων και τα ασφαλιστικά ταμεία, όπως επίσης δεν κατάσχεται από πιστωτικά ιδρύματα για οφειλές προς αυτά ούτε συμψηφίζεται με οφειλές προς πιστωτικά ιδρύματα και δεν προσμετράται στο συνολικό, πραγματικό ή τεκμαρτό οικογενειακό εισόδημα.

Επί του άρθρου 11

Το άρθρο 11 προβλέπει νομοθετική εξουσιοδότηση προς έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με αντικείμενο τη ρύθμιση των ειδικότερων ή λεπτομερειακότερων θεμάτων εφαρμογής του επιδόματος γέννησης.

Επί του άρθρου 12

Το άρθρο 12 προβλέπει την εγγραφή των πιστώσεων για την εφαρμογή του επιδόματος γέννησης στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το οποίο για τον ίδιο σκοπό επιχορηγεί τον Οργανισμό Παροχών Επιδομάτων Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Επί του άρθρου 13

Με το άρθρο 13 δημιουργείται υποσύστημα γέννησης του Μητρώου Πολιτών. Με αυτόν τον τρόπο απλουστεύεται και αυτοματοποιείται η διαδικασία δήλωσης της γέννησης. Η ρύθμιση κινείται προς την κατεύθυνση της υλοποίησης μίας εκ των βασικών αρχών της κυβερνητικής πολιτικής για τον ψηφιακό μετασχηματισμό που είναι η εισαγωγή των πληροφοριών στο δημόσιο τομέα μία φορά μόνο («once only principle»), ήτοι η απόθεσή τους σε “ένα” σημείο στα δημόσια υπολογιστικά συστήματα με όφελος την αποφυγή της επαναλαμβανόμενης εισαγωγής πληροφορίας και δεδομένων από διαφορετικά σημεία που συνεπαγόταν έως τώρα τόσο την εμφιλοχώρηση λαθών όσο και την πρόσθετη ταλαιπωρία του πολίτη.

Με τη νέα ρύθμιση, η δημόσια διοίκηση διασφαλίζει ότι οι πολίτες υποβάλλουν τις ίδιες πληροφορίες “μόνο μία φορά”, εν προκειμένω στο μαίευτήριο. Εν συνεχείᾳ οι υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης λαμβάνουν μέτρα για την εσωτερική περαιτέρω χρήση των εν λόγω δεδομένων, τηρουμένων δεόντως των κανόνων για την προστασία των δεδομένων, ούτως ώστε οι πολίτες να μην επωμίζονται επιπρόσθετο φόρτο.

Επί του άρθρου 14

Με το άρθρο 14 προστίθενται ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) και ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) του τέκνου στα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει η ληξιαρχική πράξη γέννησης με σκοπό την εισαγωγή στη δημόσια διοίκηση νέας αυτοματοποιημένης διαδικασίας έκδοσης ΑΦΜ και ΑΜΚΑ στους πολίτες που γεννιούνται στην Ελλάδα και βάσει ισχύουσας νομοθεσίας τους δικαιούνται. Η νέα διαδικασία θα απαλλάξει τη δημόσια διοίκηση από γραφειοκρατία, τους πολίτες από επιπρόσθετο φόρτο και θα περιορίσει τον κίνδυνο εισαγωγής λανθασμένων εγγραφών στα αντίστοιχα μητρώα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

(άρθρα 15-31)

Επί του άρθρου 15

Με την τροποποιητική ρύθμιση του άρθρου 15 προστίθενται ως δικαιούχοι του προνοιακού επιδόματος παιδιού οι πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί ως δικαιούχοι επικουρικής προστασίας σε συμμόρφωση προς διεθνείς κανόνες δικαίου αυξημένης τυπικής ισχύος, καθώς και πρωτογενείς και παράγωγους κανόνες δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτοί οι κανόνες έχουν ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο. Παράλληλα, προκρίνεται η διαφοροποίηση ως προς τη χρονική διάρκεια του κριτηρίου διαμονής για τους πολίτες τρίτων κρατών, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις β' έως ζ' της τροποποιούμενης διάταξης. Οι εν λόγω περιπτώσεις β' έως ζ' συνιστούν ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, για τις οποίες διεθνείς κανόνες αυξημένης τυπικής ισχύος επιβάλλουν αντίστοιχη προστασία με τους Έλληνες πολίτες. Με βάση τα δεδομένα της υφιστάμενης κατάστασης σε συνδυασμό με την αστάθεια του διεθνούς περιβάλλοντος και τις συνακόλουθες αυτών συνέπειες, η προτεινόμενη ρύθμιση, προσαρμοζόμενη στις δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας, προβλέπει τη δωδεκαετία ως τον απαιτούμενο χρόνο διαμονής των εν λόγω πολιτών τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις β' έως ζ' της τροποποιούμενης διάταξης. Η προτεινόμενη προσθήκη της παραγράφου 17 στο τροποποιούμενο άρθρο 214 του ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α'5) εισάγει ως προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος παιδιού την επαρκή φοίτηση του εξαρτώμενου τέκνου κατά την υποχρεωτική εκπαίδευση. Ειδικότερα, για τη χορήγηση του επιδόματος τίθεται ως προϋπόθεση όχι μόνο η εγγραφή του παιδιού σε σχολείο αλλά και η πραγματική φοίτησή του, κατά τρόπο ώστε να αποκλείονται από τη χορήγηση του επιδόματος περιπτώσεις παιδιών που υποχρεώνονται να επαναλάβουν την ίδια τάξη λόγω του μεγάλου αριθμού των απουσιών τους από το σχολείο. Η εν λόγω πρόβλεψη αποσκοπεί στην εξάλειψη του φαινομένου της αποχής ανήλικων μαθητών από τα σχολικά καθήκοντά τους και συνακόλουθα στην ενίσχυση του συστήματος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, μέσω της εισαγωγής κινήτρου για την άσκηση της σχετικής μέριμνας από τους γονείς ως δικαιούχους του επιδόματος.

Επί του άρθρου 16

Το άρθρο 16, εναρμονιζόμενο με τη συνταγματική αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, εισάγει μεταβατική διάταξη, με την οποία εξασφαλίζεται η ομαλή συνέχιση της χορήγησης του επιδόματος στους ήδη δικαιούχους (πολίτες τρίτων χωρών που δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις β' έως ζ' του άρθρου 15) μέχρι και την εισαγωγή της τροποποιητικής ρύθμισης του άρθρου 15.

Επί του άρθρου 17

Η προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 17 τροποποιεί το άρθρο 3 του ν. 4472/2017 (Α'74). Ειδικότερα, προβλέπει ότι, αναφορικά με το προνοιακό επίδομα στέγασης, εξασφαλίζεται πλέον ρητά η ίση μεταχείριση με τους Έλληνες πολίτες επτά (7) κατηγοριών δικαιούχων (υποπεριπτώσεις ι έως vii της ως άνω διάταξης). Πρόκειται για ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, για τις οποίες η πρόβλεψη περί μη διάκρισης λόγω εθνικότητας ως προς το επίπεδο κοινωνικών παροχών και τους όρους χορήγησής τους προκύπτει από διεθνείς κανόνες δικαίου αυξημένης τυπικής ισχύος, καθώς και από πρωτογενείς και παράγωγους κανόνες δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτοί οι κανόνες έχουν ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο. Με βάση τα δεδομένα της υφιστάμενης κατάστασης σε συνδυασμό με την αστάθεια του διεθνούς περιβάλλοντος και τις συνακόλουθες αυτών συνέπειες, η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει η απαιτούμενη διάρκεια διαμονής να διαφοροποιηθεί σε δώδεκα (12) έτη για τους πολίτες τρίτων κρατών, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό καθεστώς των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων των υποπεριπτώσεων ι έως vii της προτεινόμενης διάταξης, προσαρμοζόμενη στις δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας.

Επίσης, προστίθεται παράγραφος 5 στο άρθρο 3 του ν. 4472/20174, η οποία εισάγει ως προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος στέγασης την επαρκή φοίτηση κάθε ανήλικου μέλους του νοικοκυριού κατά την υποχρεωτική εκπαίδευση. Ειδικότερα, για τη χορήγηση του επιδόματος τίθεται ως προϋπόθεση όχι μόνο η εγγραφή του παιδιού σε σχολείο αλλά και η πραγματική φοίτησή του, κατά τρόπο ώστε να αποκλείονται από τη χορήγηση του επιδόματος περιπτώσεις νοικοκυριών, τα ανήλικα μέλη των οποίων υποχρεώνονται να επαναλάβουν την ίδια τάξη λόγω του μεγάλου αριθμού των απουσιών τους από το σχολείο. Η εν λόγω πρόβλεψη αποσκοπεί στην εξάλειψη του φαινομένου της αποχής ανήλικων μαθητών από τα σχολικά τους καθήκοντα και συνακόλουθα την ενίσχυση του συστήματος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, μέσω της εισαγωγής κινήτρου για την άσκηση της σχετικής μέριμνας από τους γονείς ως δικαιούχους του επιδόματος.

Επί του άρθρου 18

Το άρθρο 18, εναρμονιζόμενο με τη συνταγματική αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, εισάγει μεταβατική διάταξη, με την οποία εξασφαλίζεται η διατήρηση της χορήγησης του επιδόματος στους ήδη δικαιούχους (πολίτες τρίτων χωρών που δεν εμπίπτουν στις υποπεριπτώσεις ι έως vii της παραγράφου 6 του τροποποιούμενου με το άρθρο 17 άρθρου) μέχρι και την εισαγωγή της τροποποιητικής ρύθμισης του άρθρου 17.

Επί του άρθρου 19

Τα συσταθέντα Ν.Π.Δ.Δ. με το άρθρο 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16) «Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας» συνιστούν αποτέλεσμα συγχώνευσης υφιστάμενων τότε Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας που είχαν συσταθεί με το ν. 3106/2003 (Α' 30). Ειδικότερα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16), οι υφιστάμενες Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας (Μ.Κ.Φ.), οι οποίες είχαν συσταθεί με το ν. 3106/2003 (Α' 30), εντάχθηκαν ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες (παραρτήματα) σε δώδεκα (12) νέα Ν.Π.Δ.Δ., ήτοι στα «Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας».

Στοχεύοντας στην προστασία της οικογένειας, της παιδικής ηλικίας, της νεότητας, της τρίτης ηλικίας, των ατόμων με αναπηρία και των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, τα συσταθέντα Ν.Π.Δ.Δ επιφορτίστηκαν να υλοποιήσουν με αποτελεσματικότητα το ιδιαίτερα σημαντικό έργο της κοινωνικής φροντίδας. Σημαντικό εργαλείο για την οργάνωση και αποτελεσματική λειτουργία των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας αποτελεί η έκδοση των Οργανισμών Λειτουργίας τους, η οποία προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16).

Δοθέντος ότι η έκδοση των προς τούτο απαιτούμενων προεδρικών διαταγμάτων δεν έχει εισέτι λάβει χώρα, σε συνδυασμό με τις ελλείψεις προσωπικού που έχουν διαπιστωθεί στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες (παραρτήματα) των εν λόγω Κέντρων και την ανάγκη συνέχισης της απρόσκοπτης εξυπηρέτησης των ευπαθών ομάδων, κρίνεται απαραίτητη η με φειδώ εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 4440/2016 (Α' 224), ως εκ των ουκ άνευ προϋπόθεση για την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους. Ελλείψεις προσωπικού έχουν διαπιστωθεί και στους προνοιακούς φορείς που μνημονεύονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 της προτεινόμενης ρύθμισης, καθιστώντας για την ταυτότητα του λόγου απαραίτητη την επέκταση της σχετικής ρύθμισης και στους φορείς αυτούς.

Επί του άρθρου 20

Με στόχο την ενίσχυση των οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα που διαβιούν σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές καταβάλλεται ετήσια εισοδηματική ενίσχυση που έχει προβλεφθεί στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 27 του ν. 3016/2002 (Α' 110). Η ανωτέρω ενίσχυση έχει στόχο να βοηθήσει τις οικογένειες να ανταποκριθούν στις ειδικές συνθήκες των περιοχών αυτών.

Η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει φορολογική απαλλαγή και απαγόρευση κατάσχεσης της εισοδηματικής ενίσχυσης μόνιμων κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, ως μέτρο διασφάλισης του εισοδήματος των δικαιούχων οικογενειών, δοθέντος ότι οι δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης στις ανωτέρω περιοχές δημιουργούν στις οικογένειες αυτές πρόσθετα έξοδα.

Περαιτέρω, συνιστώντας γνήσιο μέτρο κοινωνικής πολιτικής υπέρ των οικογενειών αυτών, η εν λόγω ενίσχυση εξαιρείται από τη δυνατότητα συμψηφισμού της με βεβαιωμένα χρέη προς το δημόσιο, λοιπούς φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και πιστωτικά ιδρύματα.

Τέλος, προβλέπεται ο μη συνυπολογισμός της στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα, καθώς και στα εισοδηματικά όρια για τη χαρήγηση της ίδιας της περί ης ο λόγος ενίσχυσης.

Επί του άρθρου 21

Η προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιεί το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ως προς τον αριθμό και τις ιδιότητες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), όπως μετονομάστηκε το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Κ.Β.) με το άρθρο 20 του ν. 3402/2005 (Α' 258). Ειδικότερα, επαναπροσδιορίζεται ο αριθμός των μελών από έντεκα (11) σε επτά (7), επαναφέροντας κατ' ουσίαν σε ισχύ την αρχική τροποποιητική ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν. 3868/2010 (Α' 129).

Η ανωτέρω τροποποίηση αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη λειτουργία ενός φορέα, του οποίου η θεσμική αποστολή, ιδίως στον τομέα του συντονισμού υπηρεσιών άμεσης παρέμβασης, είναι κρίσιμο να εκπληρώνεται άμεσα και ευέλικτα. Παράλληλα, διατηρείται η εκπροσώπηση των εργαζομένων στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) καθώς και στην Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.Μ.Ε.Α.), με έναν (1) εκλεγμένο εκπρόσωπο για κάθε φορέα. Περαιτέρω, απαλείφεται η εκπροσώπηση της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων Δημόσιων Νοσοκομείων (Π.Ο.Ε.Δ.Η.Ν.), του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.) και της ανώνυμης εταιρείας «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε.» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.).

Η ως άνω τροποποίηση ως προς τη μεν Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Δημόσιων Νοσοκομείων (Π.Ο.Ε.Δ.Η.Ν.) προσαρμόζει την ισχύουσα διάταξη στο άρθρο 56 του ν. 4075/2012 (Α' 89) που προβλέπει ότι η πρόνοια από το Υπουργείο Υγείας μεταφέρεται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Επιπροσθέτως, ως προς το Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.), βάσει της περίπτωσης α' της ισχύουσας διάταξης, προβλέπεται η δυνατότητα εκπροσώπησης στο εν λόγω Διοικητικό Συμβούλιο κοινωνικών λειτουργών εγνωσμένου κύρους. Περαιτέρω, ως προς την «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε.» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) δεν απαιτείται πλέον η εκπροσώπηση της, λόγω της πλέον αποκτηθείσας εμπειρίας του φορέα στην επιτυχή υλοποίηση έργων και δράσεων. Τέλος, η λήξη της θητείας του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου υπό την προϋπόθεση της έκδοσης του Οργανισμού του Φορέα έχει ως αποτέλεσμα την επ' αόριστον παράταση της θητείας του μετά την τυπική της λήξη, λόγος για τον οποίο προκρίνεται η παύση του.

Επί του άρθρου 22

Ο καθορισμός συγκεκριμένης ημέρας καταβολής παροχών από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) επιλύει μία σειρά από προβλήματα που έχουν μέχρι σήμερα διαπιστωθεί. Κατ' αρχάς, δημιουργείται ασφάλεια δικαίου, καθώς για μια σειρά επιδόματα που χορηγούνται από τον Οργανισμό δεν έχει οριστεί ημερομηνία καταβολής τους. Περαιτέρω, η προτεινόμενη ρύθμιση θα δημιουργήσει ασφάλεια στους πολίτες, οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα να καθορίζουν την διαχείριση των καθημερινών τους αναγκών, γνωρίζοντας εκ των προτέρων την ακριβή ημερομηνία καταβολής των επιδομάτων. Με τον τρόπο αυτό, επίσης, θα αποφευχθεί η αναστάτωσή τους από ανακριβή δημοσιεύματα, συνεπεία των οποίων σωρεύεται κατά καιρούς πλήθος ερωτημάτων προς τις υπηρεσίες του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Παράλληλα, δίδεται η δυνατότητα στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες να διαχειρίζονται τις σχετικές πληρωμές περισσότερο συντεταγμένα και με καλύτερο προγραμματισμό, επ' αφελεία των πολιτών.

Επί του άρθρου 23

Η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.) έχει αναλάβει την υλοποίηση και τη διαχείριση του προγράμματος χρηματοδότησης των Δήμων μέσω Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ αυτής και των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών για τη δημιουργία νέων τμημάτων σε λειτουργούντες βρεφικούς, παιδικούς ή βρεφονηπιακούς σταθμούς σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 51 του ν. 4520/2018 (Α' 30). Κατά τον χρόνο που μεσολάβησε από την εισαγωγή της ρύθμισης του ανωτέρω άρθρου 51 μέχρι σήμερα, διαπιστώθηκε ότι υφίστανται Δήμοι της χώρας, στους οποίους δεν λειτουργούν βρεφικοί, παιδικοί ή βρεφονηπιακοί σταθμοί και οι οποίοι διαθέτουν ωστόσο ακίνητα, στα οποία είναι δυνατόν να φιλοξενηθούν τέτοιες δομές. Με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, το γεγονός ότι δεν λειτουργούν ήδη στους Δήμους αυτούς τμήματα βρεφικής, παιδικής και βρεφονηπιακής φροντίδας καθιστά απαγορευτική τη συμμετοχή τους στο εν λόγω πρόγραμμα, αποστερώντας τους το δικαίωμα υποβολής πρότασης για τη δημιουργησή τους, για την ίδρυση και λειτουργία τέτοιων δομών σε ακίνητα που ήδη διαθέτουν. Με την προτεινόμενη ρύθμιση αίρεται αυτή η αδυναμία.

Δεδομένου, ότι η φροντίδα των παιδιών προσχολικής ηλικίας συνιστά βασικό πυλώνα της μέριμνας για το παιδί και της προσπάθειας για βελτίωση των δημογραφικών δεικτών στη Χώρα, είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα, ώστε όχι μόνο να μεγεθυνθούν οι ήδη υπάρχουσες, αλλά και για να δημιουργηθούν περαιτέρω νέες δομές και θέσεις φιλοξενίας οι οποίες ακριβώς διατίθενται για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας από δημόσιους φορείς.

Η προτεινόμενη προσθήκη διάταξης στην παράγραφο 1 του άρθρου 51 του ν. 4520/18, δίνει τη δυνατότητα χρηματοδότησης Δήμων και νομικών προσώπων αυτών στους οποίους δεν λειτουργούν τμήματα βρεφικής, παιδικής και βρεφονηπιακής φροντίδας, ώστε να ιδρύσουν τμήματα φροντίδας βρεφών και νηπίων και να καλυφθεί η ανάγκη εύρεσης θέσεων και σε Δήμους ή νομικά πρόσωπα που δεν διαθέτουν τέτοιου είδους δομές.

Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παρ. 5 του τροποποιούμενου άρθρου εκδόθηκε η υπ' αρ. Δ 11/οικ. 21568/620/12.04.2018 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1409), στην παράγραφο 2.4 της οποίας καταγράφονται συγκεκριμένοι Δήμοι, σε σχέση με τους οποίους (ή τα νομικά τους πρόσωπα) διαπιστώθηκε σημαντική απόκλιση μεταξύ των αξιών τοποθέτησης (vouchers) βρεφών και νηπίων σε μονάδες προσχολικής φροντίδας και των διαθέσιμων θέσεων σε βρεφικούς, παιδικούς ή βρεφονηπιακούς σταθμούς, δημοτικούς ή του ιδιωτικού τομέα και προβλέφθηκε ότι η δημιουργησή τους από το εν λόγω πρόγραμμα δύναται να ανέλθει στο ποσό των 75.000,00 ευρώ για τη δημιουργία δυο από τα ως άνω τμήματα. Με την προτεινόμενη ρύθμιση και έχοντας υπ' όψιν την εξέλιξη του προγράμματος, προκρίνεται η πρόβλεψη της δυνατότητας ίδρυσης μέχρι τεσσάρων νέων τμημάτων στους Δήμους του πίνακα της παρ. 4 της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης, για την εξυπηρέτηση των αυξημένων αναγκών τους.

Επί του άρθρου 24

Η παράγραφος 2 του άρθρου 52 του ν. 4387/2016 (Α'85) προβλέπει από την έναρξη ισχύος του Οργανισμού του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΕΦΚΑ) τη σύσταση στον Φορέα, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), Διοικητικών Επιτροπών.

Αρμοδιότητα αυτών των επιτροπών είναι μεταξύ άλλων και η εξέταση ενδικοφανών προσφυγών των ασφαλισμένων και των εργοδοτών που στρέφονται κατά του ΕΦΚΑ.

Όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2β του άρθρου 52 του ν. 4387/2016 (Α'85), μέχρι τη σύσταση των Διοικητικών Επιτροπών που προβλέπεται με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 52 του ν. 4387/2016 (Α'85) εξακολουθούν να λειτουργούν οι Τοπικές Διοικητικές Επιτροπές του τ. Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. και του τ. Ο.Α.Ε.Ε., οι Διοικούσες Επιτροπές του τ. Ε.Τ.Α.Α. (μόνο όσον αφορά στην εξέταση και λήψη απόφασης επί αιτήσεων θεραπείας), καθώς και τα αρμόδια όργανα του άρθρου 40 του Καταστατικού Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών.

Οι Διοικητικές Επιτροπές πρόκειται να συσταθούν στις Τοπικές Διευθύνσεις του ΕΦΚΑ, των οποίων ο χρόνος έναρξης λειτουργίας, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 87 του π.δ. 8/2019 (Οργανισμός Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης) καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος από την έναρξη ισχύος του Οργανισμού του ΕΦΚΑ (περ. δ'-ζ' του άρθρου 87 του π.δ. 8/2019). Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται να συσταθούν οι Διοικητικές επιτροπές από την έναρξη της λειτουργίας όλων των Τοπικών Διευθύνσεων του ΕΦΚΑ, όπως προβλέπεται από τις περιπτώσεις δ, ε, στ και ζ του άρθρου 87 του π.δ. 8/2019 και όχι από την έναρξη ισχύος του Οργανισμού του «Ε.Φ.Κ.Α.».

Κατ' αυτόν τον τρόπο, εξακολουθούν να λειτουργούν οι Τοπικές Διοικητικές Επιτροπές του τ. Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. και του τ. Ο.Α.Ε.Ε., οι Διοικούσες Επιτροπές του τ. Ε.Τ.Α.Α. (μόνο όσον αφορά στην εξέταση και λήψη απόφασης επί αιτήσεων θεραπείας), καθώς και τα αρμόδια όργανα του άρθρου 40 του Καταστατικού Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών, η λειτουργία των οποίων είναι σημαίνουσα, καθώς η ενδικοφανής προσφυγή είναι όρος του παραδεκτού της επικείμενης άσκησης δικαστικής προσφυγής.

Ως εκ τούτου, είναι πρόδηλη η ανάγκη λειτουργίας των ήδη υφισταμένων Επιτροπών προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών και η εύρυθμη λειτουργία του ΕΦΚΑ έως την έναρξη λειτουργίας όλων των προβλεπομένων στο άρθρο 87 του π.δ. 8/2019 Τοπικών Διευθύνσεων.

Επί του άρθρου 25

Επειδή στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού υπηρετούν εκπαιδευτικοί του κλάδου ΔΕ Πρακτικών Εκπαιδευτών, ο οποίος δεν αντιστοιχεί σε κάποιον από τους προβλεπόμενους κλάδους του ν. 4521/2018 (Α'38), κρίνεται απαραίτητη η διατήρηση του ανωτέρω κλάδου έως την αποχώρηση των υπηρετούντων εκπαιδευτικών, οπότε και οι αντίστοιχες οργανικές θέσεις θα μετατραπούν σε οργανικές θέσεις του κλάδου ΠΕ86 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ.

Επί του άρθρου 26

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4611/2019 (Α' 73) καθορίζεται ο τρόπος ρύθμισης των οφειλών των εργοδοτών από την απασχόληση εργαζομένων που δημιουργήθηκαν έως και 31.12.2018.

Ειδικότερα η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019 προβλέπει ότι στη ρύθμιση δύναται να υπαχθεί το σύνολο των οφειλών των εργοδοτών από την απασχόληση εργαζομένων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι κύριες οφειλές που συνίστανται στις ασφαλιστικές εισφορές από την απασχόληση εργαζομένων τους καθώς και όσες (οφειλές) δημιουργήθηκαν λόγω επιβολής επιπλέον διοικητικών κυρώσεων (πρόσθετα τέλη, προσαυξήσεις και τόκοι) για τη μη καταβολή ή τη μη εμπρόθεσμη καταβολή των ανωτέρω εισφορών.

Ενόψει του ότι ο νόμος δεν διακρίνει, στη ρύθμιση υπάγονται άπασες οι εν λόγω οφειλές και ανεξάρτητα αν έχουν αυτές οριστικοποιηθεί με οποιονδήποτε τρόπο, είτε λόγω μη άσκησης ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, είτε λόγω έκδοσης τελεσίδικης ή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης και ανεξάρτητα αν δημιουργήθηκαν κατά το στάδιο είσπραξης κατά Κ.Ε.Δ.Ε..

Από τη ρητή διατύπωση της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019 και σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην οικεία αιτιολογική έκθεση προκύπτει ότι σκοπός του νομοθέτη είναι να διευκολυνθεί η αποπληρωμή των οφειλών προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες είχαν σωρευθεί επί σειρά ετών, ιδίως δε να καταβληθούν στο ακέραιο οι οφειλόμενες από τους εργοδότες ασφαλιστικές εισφορές που συνδέονται άμεσα με τα κοινωνικοασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα των εργαζομένων τους, ώστε να ενισχυθεί η εγγύηση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης, να αποκατασταθεί η οικονομική βιωσιμότητα των φορέων αυτών, να εισπραχθούν οφειλές και να εξασφαλισθεί η ομαλή και εύρυθμη λειτουργία των φορέων αυτών.

Προσέτι, ο νομοθέτης, αναγνωρίζοντας ότι σκοπός της εν λόγω ρύθμισης οφειλών είναι η καταβολή των οφειλομένων εισφορών στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης θεσπίζει στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019 έκπτωση για οφειλέτες εργοδότες που θα υπαχθούν στη ρύθμιση, επί των πάσης φύσεως προσαυξήσεων και τόκων, οι οποίες ως κυρώσεις έχουν παρακολουθηματικό χαρακτήρα σε σχέση με την κύρια οφειλή, όπως αυτές οι κυρώσεις έχουν διαμορφωθεί έως την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση, κατά 100%, σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής της κύριας οφειλής, και κατά 50%, σε περίπτωση τμηματικής καταβολής της κύριας οφειλής.

Στην κύρια οφειλή δεν παρέχεται έκπτωση, καθώς η οφειλή αυτή των εργοδοτών συνδέεται άμεσα με κοινωνικοασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα των εργαζομένων, τα οποία δεν είναι νοητό να επηρεαστούν από τη χορηγούμενη δυνατότητα ρύθμισης προς τους οφειλέτες εργοδότες.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019 μεταξύ των παρεπόμενων κυρώσεων στις οποίες παρέχεται έκπτωση, δεν αναφέρονται τα πρόσθετα τέλη παρά το ότι αυτά, εκ της φύσεώς τους ως κύρωσης, εμπεριέχονται στην έννοια των προσαυξήσεων και εννοιολογικά, ως επί το πλείστον, ταυτίζονται με αυτές όπως και νομολογιακά γίνεται δεκτό, καθόσον έχει κριθεί ότι «το προβλεπόμενο πρόσθετο τέλος, που καταλογίζεται σε περίπτωση εκπρόθεσμης καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών, αποτελεί προσαυξήσεις των ασφαλιστικών εισφορών της ίδιας με αυτές φύσης», (βλ. Σ.τ.Ε 3828/2011, Σ.τ.Ε 3984/2000, Σ.τ.Ε 3340/1985).

Σε συνέπεια δε προς το πνεύμα που εισάγουν οι ρυθμίσεις του ν. 4611/2019 και, προκειμένου να εξυπηρετηθεί, χωρίς προσκόμματα, λόγω τυχόν παρερμηνειών ως προς την αληθή πρόθεση του νομοθέτη, ο απώτερος και ουσιαστικός σκοπός των θεσπιζόμενων, με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ρυθμίσεων, που είναι η διευκόλυνση της εξόφλησης των ασφαλιστικών εισφορών των εργοδοτών προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης, κρίνεται σκόπιμη και αναγκαία η προσθήκη στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019, ως γνήσια ερμηνευτική διάταξη, των λέξεων «πρόσθετων τελών», με την οποία πλέον αποσαφηνίζεται, χωρίς ερμηνευτικά να καταλείπεται καμία αμφιβολία για το αντίθετο ότι, δικαίωμα έκπτωσης παρέχεται και στα πρόσθετα τέλη της οφειλής, τα οποία, επιβλήθηκαν είτε κατ' εφαρμογή των διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας, είτε προβλέπονταν από ειδικούς όρους Καταστατικών των ταμείων, είτε είναι επιβαρύνσεις που δημιουργήθηκαν κατά το στάδιο είσπραξης κατά Κ.Ε.Δ.Ε. και τα οποία σε κάθε περίπτωση αποτελούν διοικητικές κυρώσεις που προσαυξάνουν το εκάστοτε ποσό της κυρίως οφειλής.

Κατόπιν τούτων, για λόγους ισότητας και ενιαίας αντιμετώπισης όλων των οφειλετών-εργοδοτών όλων των ασφαλιστικών ταμείων, και προς αποφυγή αντίθετων ερμηνειών ως προς την εφαρμογή της άνω διάταξης της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019 κρίνεται αναγκαίο, για όλους τους προεκτεθέντες με την παρούσα αιτιολογική έκθεση λόγους, και προκειμένου να αποσαφηνίσθει η πραγματική πρόθεση του νομοθέτη, να αποδοθεί ρητώς η αληθής έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του ν. 4611/2019, η οποία είναι ότι στους οφειλέτες που υπάγονται στη ρύθμιση παρέχεται έκπτωση επί των πάσης φύσεως προσαυξήσεων, τόκων και πρόσθετων τελών λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής, όπως έχουν διαμορφωθεί έως την ημερομηνία υπαγωγής στη ρύθμιση α) σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής της κύριας οφειλής, έκπτωση εκατό τοις εκατό (100%) και β) σε περίπτωση τμηματικής καταβολής της κύριας οφειλής, έκπτωση πενήντα τοις εκατό (50%).

Επί του άρθρου 27

Με την προτεινόμενη διάταξη καθιερώνεται μια πάγια διαδικασία διαγραφής ληξιπρόθεσμων οφειλών, που θα υλοποιείται κάθε χρόνο από την Κεντρική υπηρεσία του Κέντρου Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών (ΚΕΑΟ) με στόχο την εκκαθάριση του χαρτοφυλακίου του ΕΦΚΑ από ληξιπρόθεσμες οφειλές πολύ μικρού ύψους.

Το κόστος της είσπραξης των ιδιαιτέρως χαμηλού ύψους οφειλών αφενός προκαλεί δυσανάλογο διοικητικό βάρος και αφετέρου υπερβαίνει στις περισσότερες περιπτώσεις το οφειλόμενο ποσό.

Ειδικότερα, στην παράγραφο 1 προβλέπεται η διαγραφή ληξιπρόθεσμων οφειλών έως την 31^η Ιανουαρίου του επόμενου ημερολογιακού έτους από την πάροδο 20 χρόνων από το έτος βεβαίωσης, εφόσον:

- α) το συνολικό ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον «Ε.Φ.Κ.Α» δεν υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ ανά οφειλέτη,
- β) δεν υφίστανται άλλες οφειλές του ίδιου προσώπου κατά το χρόνο της διαγραφής.

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται η κατ' έτος διαγραφή ληξιπρόθεσμων οφειλών, οι οποίες στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους δεν υπερβαίνουν το ποσό των δέκα (10) ευρώ ανά οφειλέτη, χωρίς να ελέγχεται ο χρόνος δημιουργίας της οφειλής ή ο χρόνος βεβαίωσής της στο ΚΕΑΟ.

Με την υλοποίηση των ανωτέρω διαγραφών αποτρέπεται η συσσώρευση μικρών οφειλών αμφιβόλου εισπραξιμότητας η οποία θέτει τροχοπέδη στο στρατηγικό προγραμματισμό, και την εκπλήρωση των σκοπών των υπηρεσιών είσπραξης του φορέα.

Τέλος, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις θα έχουν θετικές συνέπειες και στη λειτουργία του ΕΦΚΑ, οι οποίες συνίστανται στην εξοικονόμηση του κόστους για την έκδοση ειδοποιήσεων και την αποδέσμευση του προσωπικού από την επιδίωξη είσπραξης των εν λόγω οφειλών.

Επί του άρθρου 28

Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού του ΕΦΚΑ το έτος 2020, με την προτεινόμενη διάταξη θεσπίζεται η δυνατότητα συναλλαγών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης επιπέδου 4.

Ειδικότερα, παρέχεται η δυνατότητα στους πολίτες να ολοκληρώνουν τις σχετικές διαδικασίες ηλεκτρονικά, χωρίς να απαιτείται επίσκεψη στα υποκαταστήματα του ΕΦΚΑ.

Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών προς τους πολίτες, βελτίωση της ταχύτητας εξυπηρέτησης, βελτίωση των συναλλαγών και της συνολικής εμπειρίας των πολιτών με τον ΕΦΚΑ.

Επί του άρθρου 29

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε πλοτική μορφή, όπως θεσπίστηκε με την παράγραφο 1 της υποπαραγράφου IA.3 με τίτλο «Πλοτικό Πρόγραμμα Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος» του ν. 4093/2012.

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα σύντομα αναδείχθηκε στο πιο καινοτόμο εργαλείο κοινωνικής πολιτικής και αποτέλεσε πραγματική κοινωνική ασπίδα για όλους τους οικονομικά αδύναμους συμπολίτες μας που επλήγησαν από την οικονομική κρίση, απαντώντας ως επίδομα προνοιακού χαρακτήρα, στις στρεβλώσεις, τα κενά και τις αντιφάσεις του συστήματος κοινωνικής προστασίας στην Ελλάδα που η οικονομική κρίση φανέρωσε εμφατικά, καθώς στόχευσε στην καταπολέμηση της φτώχειας και την επανένταξη όσων κινδύνευσαν να μείνουν στο περιθώριο.

Δοθέντος ότι το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα έχει ερείσματα στο άρθρο 21 του Συντάγματος, στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 («αρχή του κοινωνικού κράτους») και στο άρθρο 2 του Συντάγματος («σεβασμός και προστασία της αξίας του ανθρώπου»), κατά τη διάρκεια της Θ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Περίοδος ΙΗ'-Σύνοδος Α') προτάθηκε και ψηφίστηκε με απόλυτη πλειοψηφία η ρητή συνταγματική θεμελίωσή του.

Ειδικότερα, στην παράγραφο 1 του άρθρο 21 του Συντάγματος, το οποίο αναφέρεται στα κοινωνικά δικαιώματα, προστέθηκε το εδάφιο «Το κράτος μεριμνά για την διασφάλιση συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης όλων των πολιτών μέσω ενός συστήματος ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος».

Ενισχύοντας το άρθρο 21 του Συντάγματος με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα που αποτελεί ένα υψίστης σημασίας μέτρο κοινωνικής πρόνοιας θωρακίζεται η προστασία της αξιοπρεπούς διαβίωσης και διασφαλίζεται παράλληλα η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Προκειμένου να υπάρχει εναρμόνιση με την πρόσφατη συνταγματική κατοχύρωση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος στο άρθρο 21 του Συντάγματος με την προτεινόμενη διάταξη υιοθετείται η αρχική ονομασία του εν λόγω προνοιακού επιδόματος και όπου στο κείμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο αναφέρεται Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (Κ.Ε.Α.) νοείται εφεξής το «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα».

Περαιτέρω, με την προσθήκη της παραγράφου 8 στο άρθρο 235 του ν. 4389/2016 εισάγεται ως προϋπόθεση για τη χορήγηση του επιδόματος στέγασης η επαρκής φοίτησης κάθε ανήλικου μέλους του νοικοκυριού κατά την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Ειδικότερα, για τη χορήγηση του επιδόματος τίθεται ως προϋπόθεση όχι μόνο η εγγραφή του παιδιού σε σχολείο, αλλά και η πραγματική φοίτησή του, κατά τρόπο ώστε να αποκλείονται από τη χορήγηση του επιδόματος περιπτώσεις νοικοκυριών, τα ανήλικα μέλη των οποίων υποχρεώνονται να επαναλάβουν την ίδια τάξη λόγω του μεγάλου αριθμού των απουσιών τους από το σχολείο. Η εν λόγω πρόβλεψη αποσκοπεί στην εξάλειψη του φαινομένου της αποχής ανήλικων μαθητών από τα σχολικά τους καθήκοντα και συνακόλουθα στην ενίσχυση του συστήματος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, μέσω της εισαγωγής κινήτρου για την άσκηση της σχετικής μέριμνας από τους γονείς ως δικαιούχους του επιδόματος.

Επί του άρθρου 30

Προβλέπεται η έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2020

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ



ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ